

*Ook in 2022 maakte uw steun een verschil voor dieren
èn diervriendelijke consumenten*

*zoals met het zeer succesvolle
Europees burgerinitiatief tegen dierproeven!*

Organisatie

In de jaren '80 begonnen in de regio Rijnmond als 'Werkgroep Diervriendelijk Rotterdam' werd uiteindelijk Een DIER Een VRIEND als stichting opgericht op 17 november 1998. Begin 2020 is daar als koepelnaam Diervriendelijk Nederland aan toegevoegd.

Ons bescheiden kantoor is gevestigd in Den Haag, waar we ook de secretariaten voeren voor Een DIER Een VRIEND, Stg. voor de Afschaffing van Dierproeven, International Animal Rescue Nederland, Stg. Dier & Werk en waar ook de Dierenrechten Alliantie en nog enkele stichtingen gevestigd zijn. In 2022 zijn we verhuisd naar een goedkopere ruimte in een pand waar geen herbestemming op zit, zodat we daar langer kunnen blijven dan in het vorige.

Door ons werk maken we niet altijd overal vrienden en we publiceren uit veiligheidsoverwegingen ons kantooradres daarom niet publiekelijk.

We staan ingeschreven bij de Kamer van Koophandel Haaglanden met nummer 27175747 met als statutaire zetel Utrecht. Ons RSIN nummer is: 8073.71.440

We zijn als volgt bereikbaar:

Diervriendelijk Nederland

Postbus 93029

2509 AA Den Haag

Tel: 070 3833 699

iban NL13 TRIO 0197 6203 29

www.diervriendelijk.nl

info(at)diervriendelijk.nl

info(at)edev.nl

info(at)dierproeven.nl

In 2022 zijn we in voorbereiding op een fusie met de Stichting voor de Afschaffing van Dierproeven (SAD), waarbij gelijk de statuten worden aangescherpt met de eisen van de nieuwe wet WBTR (voorkomen witwassen, fraude en financiering terrorisme).

Bestuur

In 2022 bestond het bestuur van Diervriendelijk Nederland | Een DIER Een VRIEND uit:

voorzitter/penningmeester J.A.J. Steenbergen-Nijenhuis

secretaris A.P. Koenen

lid S.J. Toetenel

lid A.J. van de Werd

Directeur: A.J. van Steijn, mede-oprichter

In 2022 bestond het bestuur van de Stichting voor de Afschaffing van Dierproeven uit:

voorzitter/penningmeester A.J. van Steijn

secretaris A.P. Koenen

lid S.J. Toetenel

lid J.A.J. Steenbergen-Nijenhuis

Dankwoord

December 2022

Lieve donateurs, dierenvrienden,

U steunt Diervriendelijk Nederland, stichting Een DIER Een VRIEND en/of de Stichting voor de Afschaffing van Dierproeven met losse giften of via ons periodieke programma. Hiervoor willen wij u hartelijk danken - zonder uw steun kunnen we ons belangrijke werk voor de dieren niet doen. In dit verslag tonen we u graag waarvoor we uw steun in 2022 hebben kunnen inzetten.

We werken aan een maatschappij waarin dieren vrij en in een diervriendelijke, natuurlijke omgeving kunnen leven. Het doel van Diervriendelijk Nederland is dat dieren niet meer hoeven te lijden, we streven naar een diervriendelijke samenleving. Daarom willen wij onder meer dat de rechten van dieren in de grondwet worden opgenomen, en er een minister verantwoordelijk wordt voor dierenwelzijn zonder daarnaast met handel of de financiële belangen van bijvoorbeeld 'vee'houders en dierproefnemers belast te zijn. Diervriendelijk Nederland komt op vreedzame wijze op voor de rechten van dieren, door ons in te zetten tegen alle vormen van dierenleed. Vele miljoenen dieren hebben dagelijks de hulp nodig van dierenvrienden. Wij doen dit door mensen en bedrijven positief te motiveren diervriendelijke keuzes te maken, overheden en handhavers voor te lichten over het voeren van diervriendelijk beleid, campagnes te voeren richting bedrijven die geen diervriendelijk(er) beleid willen aannemen en door ons in te zetten voor meer diervriendelijke producten op de markt.

Met een relatief klein team van enthousiaste mensen en door middel van diverse samenwerkingsverbanden - zowel landelijk als internationaal - en waarbij we gebruik maken van zoveel mogelijk vrijwilligers, stellen wij dagelijks vele dierenvriendelijke situaties aan de kaak in de media, met maatschappelijke campagnes, op social media, richting de politiek en controle- en/of handhavingsinstanties, in rechtsgedingen en bij bedrijven en organisaties die zich schuldig maken aan dierenleed. Met een bescheiden kantoor zijn we in staat veel te kunnen doen, en we zijn trots dat we er voor de dieren kunnen zijn! De oprichters van Diervriendelijk Nederland hebben reeds heel hun volwassen leven ten dienste van de dieren gesteld.

In 2022 hebben we ons zoals ieder jaar volop ingezet om onze doelstellingen te realiseren, ondanks een beperkt budget. We vinden werken aan de doelstellingen van groter belang dan dagelijks bezig zijn met het verwerven van fondsen. Ons financieel verslag publiceren we apart van dit activiteitenjaarverslag, waarin we overigens niet alles kunnen opnemen dat we doen door het jaar heen.

We krijgen geen steun van de overheid - als je dieren misbruikt krijg je dat wel. Diervriendelijk Nederland is dus afhankelijk van giften door donateurs, fondsen en zusterorganisaties. Alle beetjes helpen ons om ons werk te kunnen doen, en wij zijn even dankbaar voor de grote als voor de kleine giften.

Hartelijk dank voor uw steun!

Adrie van Steijn, mede-oprichter
Diervriendelijk Nederland

Werkwijze

Diervriendelijk Nederland werkt het liefst op gebieden met zo groot mogelijk resultaat, ook wel 'effectief altruïsme' genoemd. De activiteiten en effecten van ons werk zijn in dit jaarverslag te lezen. We delen de uitvoering van onze statutaire doelstelling in zeven werkgebieden in, waarin alle vormen van dierenleed te categoriseren zijn, alsook de oplossing daartoe: diervriendelijk leven

- dieren voor voeding
- dieren voor kleding
- dieren in laboratoria
- dieren ter amusement
- dieren in het wild
- dieren thuis
- de belangen en rechten van diervriendelijke consumenten

We doen op verschillende manieren veel aan voorlichting richting burger, bedrijfsleven en politiek, voeren campagnes en ook steunen we diverse directe dierenhulp projecten en informeren burgers en diervriendelijke consumenten over de oplossing voor al het dierenleed: diervriendelijk leven - en over de verhouding tot de klimaatcrisis waar we in verkeren, waartoe voor het grootste deel wordt bijgedragen door de vleesindustrie.

Samenwerking

We geloven in doeltreffend werken met effectieve resultaten en werken daarom samen met andere dierenbelangenorganisaties, zowel naast elkaar als in diverse samenwerkingsverbanden, projecten en coalities waaronder de Open Wing Alliance, Comité Dierenhulp, GAIA, Ric O'Barry's Dolphin Project, Empty the Tanks Day, Go Palm Oil Free, Jakarta Animal Aid Network, Werkgroep Diervriendelijk Populatiebeheer, voorheen de European Coalition to End Animal Experiments en daaropvolgend Cruelty Free Europe en de partners daarin, onder meer ten behoeve van de Humane Cosmetics Standard (het internationale 'Leaping Bunny' keurmerk voor dierproefvrije cosmetica), Global Food Partners, Dolfinariumvrij Nederland, Stichting Dier & Werk, Stichting voor de Afschaffing van Dierproeven, dominee drs. Hans Bouma en specifiek de Vredesdienst voor Dieren jaarlijks in de week voor kerst. Na een incident met een geweldpleger bij een van onze activiteiten hebben we de samenwerking met Animal Rights voorlopig beëindigd.

Geweldloos en a-politiek

Diervriendelijk Nederland is een actieve organisatie voor de bescherming van de rechten van dieren en diervriendelijke consumenten. De werkwijze van Diervriendelijk Nederland kenmerkt zich door het in de publiciteit brengen van dierenmishandeling en deze op alle mogelijke legale manieren te bestrijden. Onze campagne afdeling Een DIER Een VRIEND voert hiertoe vreedzaam spraakmakende campagnes en acties en we zetelen om doeltreffend te werken in diverse nationale en internationale coalities en samenwerkingsverbanden.

Daarnaast geeft Diervriendelijk Nederland voorlichting aan het publiek en is continu in gesprek met politiek en bedrijfsleven om zo de doelstellingen onder de aandacht van politici en beleidsmakers te brengen. Diervriendelijk Nederland acht zich daarbij niet gebonden aan enige politieke partij, kleur, persoon, religie of ideologische overtuiging.

Bij activiteiten van Diervriendelijk Nederland ligt de aandacht bij dieren en het verschrikkelijke leed dat dieren aangedaan wordt. Dierenvrienden (en zo ook hun vijanden) zijn te vinden onder zowel links- als rechts georiënteerde personen en bij alle politieke en religieuze richtingen, het opkomen voor de rechten van dieren heeft geen politieke kleur. Het maakt een dier niet uit wie het is die bereid is hen te helpen, welke kleur of geloof die heeft of waar die vandaan komt.

Diervriendelijk Nederland heeft een inclusief beleid en is tegen iedere vorm van uitsluiting en geweld jegens mens en dier. Uitingen, op welke manier dan ook, die strijdig zijn met bovenstaande basisprincipes worden bij Diervriendelijk Nederland en de bij ons aangesloten initiatieven niet getolereerd. Diervriendelijk Nederland is zowel tegen speciesisme als fascisme. Het bestuur behoudt zich het recht voor zo nodig maatregelen te nemen om zorg te dragen dat het beleid en het imago van de organisatie stand houdt.

2e Geoffrey Deckers Award

Onze plotseling in de zomer van 2020 overleden mede-oprichter en oud-voorzitter Geoffrey Deckers werd dit jaar, op zijn verjaardag 13 januari, geëerd door het uitreiken van de tweede Geoffrey Deckers Award, met een bedrag van €6000. Geoffrey was vanuit zijn functie ook enkele decennia voorzitter van de Europese coalitie van organisaties tegen dierproeven.

[Cruelty Free Europe](#) zet zich in om een einde te maken aan dierproeven in heel Europa. Diervriendelijk Nederland zetelt namens Nederland in deze coalitie, gevestigd in Brussel. Vanaf de eerste verjaardag dat Geoffrey niet meer bij ons kon zijn wordt deze Award jaarlijks uitgereikt op diens geboortedag 13 januari.

De tweede winnaar van deze award is de organisatie Ébredő Bolygó Alapítvány (Awakening Planet Foundation), uit Hongarije. EBA, oorspronkelijk opgericht in 2016, voert in Hongarije campagnes om wetgeving ter bescherming van dieren te veranderen en te verbeteren. Vorig jaar bundelden ze hun krachten met Magyar Szörmeellenes Liga, de Hongaarse Liga tegen Bont, geleid door de nieuwe EBA-president, Ervin Nagy. EBA zal de middelen gebruiken om projecten op te starten die een einde moeten maken aan dierproeven op universitair niveau, te beginnen met onderhandelingen met de Veterinaire Universiteit van Boedapest. Er zal ook een campagne worden gepland om de dieren in laboratoria in Hongarije onder de aandacht te brengen.

“Geoffrey stond altijd klaar om iedereen te ondersteunen die een verschil wil maken voor dieren. De Geoffrey Deckers Award is onze manier om zijn geest voor outreach en samenwerking te eren en voort te zetten. Het bestuur is verheugd de tweede prijs in zijn naam aan EBA te kunnen toekennen en kijkt ernaar uit om hen te zien groeien en een verschil te kunnen maken voor dieren in Hongaarse laboratoria in 2022.”

– Adrie van Steijn, weduwnaar van Geoffrey en mede-oprichter van Diervriendelijk Nederland

In november 2022 werd de oproep gepubliceerd in alle Europese landen om initiatieven aan te melden voor de derde Geoffrey Deckers Award in 2023.

Algemeen

Toen in 2020 plotseling onze mede-oprichter Geoffrey Deckers was overleden, huurden we een kantoorruimte met een anti-kraak contract in een pand in het centrum van Den Haag. Zeer kort na zijn overlijden kregen we echter te horen dat er een nieuwe eigenaar was en die alle ruimtes binnen 28 dagen leeg wilde hebben. Nu is 4 weken tijd enorm kort om alles in te pakken, een nieuwe ruimte te zoeken en zorgen dat je daar in die korte tijd ook naartoe kan. Toch was dat gelukt, al was dat ook een pand waar een herbestemming op rust en prijziger dan we zouden willen. Daarom zijn we door blijven zoeken naar een goedkopere ruimte waar geen herbestemming op zou zitten. Die is dit jaar gevonden en na een korte opknappperiode zijn we daar in de zomer van 2022 in getrokken.

Diervriendelijk Nederland heeft een uitgebreid traject doorgemaakt om over te stappen naar een andere bank, contracten wijzigen, bestanden voor de periodieke incasso's testen en donateurs benaderen die nog ING rekeningen gebruikten. ING is een zeer dieronvriendelijke bank die (samen met ABNAMRO, RaboBank, Van Lanschot, Bunq en NIBC) ook de bio-industrie en vlees- en zuivelindustrie in stand houdt, wat immens veel dierenleed veroorzaakt bij honderden miljoenen dieren per jaar, maar wat ook gepaard met ontbossing, de leefbaarheid van onze planeet om zeep helpt, en heeft daarnaast grote risico's voor de volksgezondheid en daaraan gekoppelde maatschappelijke kosten. Bovendien heeft ING enorme fouten gemaakt bij de afwikkeling van het overlijden van onze mede-oprichter Geoffrey Deckers na diens overlijden, en de medewerkers van hun

'klantenservice' hebben zich daarbij vreselijk misdragen - zowel zakelijk wat betreft bankzaken van onze stichting als bij de private bankzaken na Deckers' overlijden. We zijn blij dat we bij dit onmenselijke bedrijf, dat zich bank durft te noemen, weg zijn. In de eerste helft van het afgelopen jaar hebben we ons periodieke incasso programma gefaseerd overgezet - en eind december hielden onze ING rekeningen geheel op te bestaan. Met de overstap naar Triodos (waar we al een tijdje een rekening hadden) bankieren we bij de meest diervriendelijke bank. Triodos heeft als enige (Nederlandse) bank een concrete strategie om over te schakelen naar meer plantaardig voedsel, en investeert amper in de productie van vlees en zuivel (bij biologische bedrijven).

De Europese campagne voor een EU Commissaris voor dierenwelzijn #EUforAnimals werd in 2022 voortgezet door Europarlementariërs te vragen de petitie te steunen, en door burgers te mobiliseren de petitie online te ondertekenen op www.EUforAnimals.eu en hen te vragen familie en vrienden ook te laten tekenen. Al sinds 1974 bestaat op EU-niveau specifieke wetgeving inzake dierenwelzijn, en sinds het

begin van de jaren negentig zijn er historische wetten van kracht om enkele van de slechtste landbouwpraktijken zoals kalverkratten, zeugenstallen en conventionele legbatterijen uit te faseren. Desondanks prevaleren economische belangen te vaak boven de eisen van de burgers en zelfs boven de eisen van het Europees Parlement, dat herhaaldelijk heeft verzocht om wetswijzigingen om de dierenbescherming te verbeteren. Ook wordt op veel inmiddels verboden praktijken zoals het wrede staartknippen bij biggetjes niet gehandhaafd en zijn daardoor feitelijk 'gewoon' nog toegestaan.

Campagnes en activiteiten in 2022

Met behulp van vele vrijwilligers, zowel op kantoor en als projectvrijwilliger, op straat met acties en bij andere activiteiten, en ook door middel van steeds effectiever digitaal actievoeren hebben we ook dit jaar weer veel voor de dieren kunnen betekenen. Hieronder een opsomming ingedeeld in onze werkgebieden. Onze meeste inspanningen zijn dit jaar gegaan naar de enorme overwinning, het zeer succesvolle Europees Burgerinitiatief tegen dierproeven.

Dieren voor voeding

We hebben met een kleine vertegenwoordiging deelgenomen aan de online Global Summit to End Cages van de wereldwijde Open Wing Alliance. Op de Summit wordt kennis gedeeld en worden trainingen gegeven, en toekomstige internationale campagnes voorbesproken en voorbereid ten behoeve van de internationale kooivrij campagnes.

Er lopen op het moment in verband met personele bezetting geen eigen Nederlandse kooivrij campagnes. Vanuit het secretariaat worden Europese campagnes gesteund met protestmails, beoordelingen op internet

en correspondentie richting bedrijven, en in mindere mate ook richting bedrijven buiten Europa, zoals welke in ons deel van de wereld dochterondernemingen hebben.

Diervriendelijk Nederland heeft samen met zusterorganisaties Comité Dierenhulp, de Dierenrechten Alliantie, Animal Earth en Rechten voor al wat Leeft middels brandbrieven aan de nieuwe minister van LNV aandacht gevraagd voor de enorme aantallen slachtoffers van de vogelgriep. In nog geen vier maanden tijd werden vanwege de vogelgriep in opdracht van het ministerie van LNV 1,5 miljoen kippen, kuikens, eenden en kalkoenen door vergassing op pijnlijke wijze gestikt en vernietigd. Dat aantal is door de snelheid waarmee het vogelgriep virus opduikt in stallen nadien nog flink opgelopen en na 8 maanden stond de telling op ruim 3 miljoen.

Veel dieren werden zelfs preventief gedood alleen vanwege het feit dat de stal zich binnen een straal van 3 kilometer bevond of omdat er contact was geweest met een besmet bedrijf. Deze varianten van het vogelgriepvirus zijn ontstaan door hoe de industrie omgaat met de dieren, beter zou zijn de industrie aan te pakken in plaats van achter de feiten aan te blijven lopen met alle mogelijke pandemische gevolgen van dien.

Hoogleraar Gezondheidszorg Landbouwhuisdieren Arjan Stegeman stelde in een gesprek dat hij met ons had dat de door vogelgriep besmette bedrijven afzonderlijk van elkaar waren besmet. Desondanks zijn er 167.600 dieren in de afgelopen maanden geheel onnodig preventief vergast. Dit had niet

gehoeven, ook niet vanwege Europese regelgeving. In het verleden is vrijwel altijd achteraf gebleken dat de preventief gedode dieren niets mankeerden.

Ook vroegen we aandacht voor de vogelgriep door middel van actie bij het gebouw van de Tweede Kamer.

Leden van de Vaste commissie Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit waren uitgenodigd om de herdenking bij te wonen en het gesprek aan te gaan. Ter plekke werd hen een cadeau aangeboden waar de oplossingen in zitten verpakt voor een effectievere en diervriendelijke aanpak van de vogelgriep: vaccinatie en plantaardige kipstukjes en plantaardige eivervanger. Deze actie vond plaats in het kader van een Tweede Kamer debat over de aanpak van vogelgriep met de Vaste commissie Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

Diervriendelijk Nederland heeft samen met een aantal zusterorganisaties een brandbrief gestuurd naar de Vaste commissie voor Justitie en Veiligheid in verband met de telkens zeer laag opgelegde straffen bij bedrijfsmatige dierenhouders zoals bijvoorbeeld boeren en slachters wanneer dierenwelzijn in het geding is. We nemen het de overheid kwalijk dat ze met twee maten meet en daardoor zorgt voor rechtsongelijkheid tussen bedrijfsmatige dierenhouders en particuliere dierenhouders. We constateren keer op keer dat bedrijfsmatige dierenhouders amper worden bestraft, en als ze al bestraft worden de straf/boete ongekend laag uitvalt.

Nu zijn door de prijsafspraken die het OM onderling gemaakt heeft de opgelegde straffen die gewone burgers krijgen voor dierenmishandeling/dierenverwaarlozing al veel lager dan de maximale straf die men kan krijgen volgens de Wet dieren, maar desondanks is die straf in de meeste gevallen juist vele malen hoger in vergelijking met iemand die bedrijfsmatig dieren houdt. De dierenrechtenorganisaties vinden dit ongehoord omdat juist bedrijfsmatige houders van dieren kennis in huis horen te hebben over wat ze wel en niet behoren te doen met dieren. Bij gewone burgers kan er nog sprake zijn van domme onwetendheid. Dit is de omgekeerde wereld: mensen die bedrijfsmatig vaak voor grote aantallen dieren zorgen en dieren verwaarlozen en nodeloos pijn doen moeten juist zwaarder gestraft worden en veel eerder een houdverbod krijgen. Dierenmishandeling hoort niet afgedaan te worden als iets onverschilligs, maar dient serieus aangepakt te worden!

Diervriendelijk Nederland heeft samen met Comité Dierennoodhulp, House of Animals en de Dierenrechten Alliantie gezamenlijk een brief gestuurd naar 'stikstofonderhandelaar' Johan Remkes en naar de minister voor Natuur en Stikstof Christianne Van der Wal omdat we ook uitgenodigd wilden worden aan tafel voor de stikstofoverleggesprekken. In de brief verzochten we om de hoofdrolspelers in

het veroorzaken van te veel stikstof, de ruim 600 miljoen dieren die jaarlijks in ons land opgefokt worden, een stem te geven. We wilden uitgenodigd worden bij Remkes aan tafel zodat wij de belangen van deze dieren konden behartigen. We wilden dat die belangen serieus meegewogen zouden worden in de aanpak om stikstof tegen te gaan en de natuur en het klimaat te verbeteren. De veroorzakers zijn immers geen producten, maar zijn net als mensen levende intelligente voelende wezens die het verdienen dat er ook rekening gehouden wordt met hun welzijn en leven. Ondertussen zijn diegenen die deze dieren gebruiken, uitbuiten en laten afslachten en aan de lopende band intimiderende acties houden, wèl aan tafel uitgenodigd - zelfs voor een brunch in het Catshuys! Ook milieu- en natuurorganisaties, Bouw, MKB en de banken mochten bij Remkes aan tafel aanschuiven. Maar de hoofdrolspelers – de koeien, kippen, varkens, kalkoenen, eenden, geiten en konijnen die net als mensen een unieke persoonlijkheid hebben en voelende intelligente dieren zijn, kregen geen enkele stem: niet één dierenbelangenorganisatie is uitgenodigd. De dierenbelangenorganisaties vinden het bovendien ongelooflijk hoe ver veeboeren met hun intimiderende acties mogen gaan en hoe dit door de politiek en politie gedoogd wordt en hoe mensen die voor de belangen van weerloze dieren opkomen telkens worden verketterd en wèl hard worden aangepakt.

Dinsdag 6 september 2022 organiseerde Diervriendelijk Nederland voor de zevende maal op een rij een klimaat- en diervriendelijke barbecue voor onze politici. Dit is de plantaardige tegenhanger van de jaarlijkse parlementaire barbecue van de vleeslobby en is een positieve vorm van protest. Het tijdelijke Tweede Kamer gebouw (tijdens de verbouwing van het Binnenhof) heeft rondom veel veiligheidsrisicogebied dus bij de hoofdingang is niet toegestaan, en daarom organiseerde Diervriendelijk Nederland de plantaardige barbecue op een alternatieve locatie dicht in de buurt van de personeelsingang van de Tweede Kamer, dit jaar met een gezellige foodtruck met thema Voedsel van de Toekomst, dat werd aangeboden aan onze politici. De Klimaat- en Diervriendelijke Parlementaire BBQ van Diervriendelijk Nederland werd wederom breed maatschappelijk ondersteund door een grote hoeveelheid en diversiteit aan ondersteunende organisaties, diervriendelijke ondernemers en bedrijven die werken aan de eiwittransitie die nodig is om de wereld te kunnen blijven voeden en het klimaat leefbaar te houden, zonder dierenleed.

Dieren voor kleding

Op het internet vonden we weer enkele webshops die bont als diervriendelijk verkochten - dat bestaat natuurlijk helemaal niet. We verzochten hen die verkoop-uitingen te verwijderen zonder dat we Autoriteit Consument en Markt hoefden in te schakelen.

Ook kwamen we op internet nepwimpers tegen van nertsensbont die diervriendelijk zouden zijn, met de volgende reclame uitingen: “De mink lashes zijn verkregen door het ‘zachtjes borstelen’ van de nertsen” en “Diervriendelijk bont van nertsen. Deze fijne vezels komen uit de

staarten van het natuurlijke vallende haar van kunstmatige fokminkers”. Ook deze webwinkels schreven we aan, van een paar kregen we ook een reactie, maar andere schrapten stilletjes de gewraakte tekst. Een paar webshops uit het buitenland waaronder AliExpress reageerden helemaal niet.

Het onderwerp ‘dieren voor kleding’ heeft verder geen specifieke focus of activiteiten gehad vanuit onze organisatie in 2022. Vanwege een zeer warme winter is onze uitdeel-flyer over bont afgelopen jaar niet door lokale dierenvrienden aangevraagd om te verspreiden.

Dieren in laboratoria

Met onze Europese coalitie van organisaties tegen dierproeven Cruelty Free Europe verrichten we doorlopend lobbywerk bij het Europees Parlement. Met de partnerorganisatie Cruelty Free International wordt ook het internationale Leaping Bunny keurmerk voor dierproefvrije cosmetica gevoerd, en doen we onderzoek naar onder meer diervrije alternatieven voor experimenten om aan te dragen ten behoeve van het Europese REACH programma voor de veiligheid van chemicaliën - iets waar

dierproefnemers te lui voor blijken te zijn maar wèl qua regelgeving een verplichting toe hebben. Zo nu en dan worden undercover onderzoeken uit Europese proefdierlaboratoria gepubliceerd.

Begin januari kwam onze directeur bijeen met het bestuur van de Cruelty Free Europe coalitie om de inzendingen te beoordelen voor de Geoffrey Deckers Award. En op 13 januari, de geboortedag van Geoffrey Deckers, de zeer gerespecteerde voormalige voorzitter van Cruelty Free Europe en Diervriendelijk Nederland die onverwachts in juni 2020 overleed, werd de tweede Geoffrey Deckers Award met een bedrag van €6.000 voor hun werk om dierproeven te stoppen, uitgereikt aan de organisatie Ébredő Bolygó Alapítvány (Awakening Planet Foundation) uit Hongarije. EBA, oorspronkelijk opgericht in 2016, voert in Hongarije campagnes om wetgeving ter bescherming van dieren te veranderen en te verbeteren.

De organisatie redt en rehabiliteert ook katten en honden. Ervin Nagy van EBA: “We zijn vereerd dat we deze prijs hebben ontvangen. Over dierproeven in Hongarije is niet veel bekend. Met behulp van deze prijs hopen we te werken aan de bevrijding van dieren uit laboratoria. Ons motto is: ‘Waar een wil is, is een weg’ en we zijn vastbesloten om de juiste mensen en gemeenschappen te vinden om ook in wetenschappelijke laboratoria een meer compassievolle wereld te helpen creëren.” Cruelty Free Europe is onze in Brussel gevestigde coalitie van toonaangevende dierenbelangenorganisaties die zich inzet om een einde te maken aan dierproeven in heel Europa. Diervriendelijk Nederland is de Nederlandse vertegenwoordiger, en vanuit die positie was Geoffrey enkele decennia voorzitter van het Europese samenwerkingsverband van organisaties tegen dierproeven.

In februari hebben we tien maatregelen voorgesteld die EU-besluitvormers onmiddellijk zouden kunnen nemen om het aantal proefdieren Europese laboratoria aanzienlijk te verminderen. Tweeënzeventig procent van de EU-burgers is het ermee eens dat Europa doelen en deadlines moet stellen om dierproeven geleidelijk af te schaffen, en ons plan laat de Europese leiders zien wat ze vandaag zouden

kunnen doen om een verschil te maken. In het huidige tempo van de veranderingen zou het honderd jaar duren voordat dieren niet langer lijden en sterven in EU-laboratoria, en hoewel we graag zouden zien dat er onmiddellijk een einde komt aan alle dierproeven, zal een actieplan, compleet met doelstellingen en tijdschema's, versneld afbouwen van dierproeven zodat het jaren duurt in plaats van een eeuw. Diervrije benaderingen – die sneller, goedkoper en vanuit wetenschappelijk oogpunt voorspellender zijn dan dierproeven – worden al veel gebruikt bij onderzoek naar luchtwegaandoeningen en borstkanker en presteren beter dan sommige dierproeven. We zijn van mening dat de meeste dierproeven zonder nadelige gevolgen voor de samenleving onmiddellijk kunnen worden stopgezet omdat ze wetenschappelijk ondeugdelijk zijn of al diervrije vervangingen hebben. Ons plan dringt er ook bij de Europese Commissie op aan om meer gerichte financiering en ondersteuning te bieden voor het ontwikkelen van nieuwe proefdiervrije methoden en het implementeren van bestaande methoden. We hebben ons plan naar de relevante EU-autoriteiten, lidstaten en andere besluitvormers gestuurd om als uitgangspunt te gebruiken voor discussies over hoe we een Europa zonder dierproeven bereiken. De Europese Commissie en agentschappen zijn zich ervan bewust dat we af moeten van experimenten op dieren – onze tien constructieve suggesties zullen hen ideeën aanreiken om dit proces op gang te brengen.

In november 2021 konden we honderden vissen redden van wrede experimenten door chemiebedrijf BASF te steunen bij het succesvol aantekenen van een beroep tegen een besluit van het Europees Agentschap voor chemische stoffen (ECHA). Van een door BASF geproduceerde chemische stof werd oorspronkelijk verwacht dat deze zou worden gemaakt in een volume van maximaal 999 ton per jaar, maar in werkelijkheid werd er minder dan 99 ton per jaar geproduceerd. Volgens de EU-verordening inzake chemicaliën (REACH), hoe minder men van een chemische stof maakt, hoe minder informatie erover nodig is, maar ECHA bleef om informatie vragen, inclusief informatie van nieuwe dierproeven, zonder rekening te houden met het verminderde productievolume. Als gevolg van die overwinning in 2021 – waarbij de bezwaarcommissie het besluit van ECHA vernietigde en het met ons eens was dat ECHA rekening moet houden met verminderde productievolumes bij het overwegen van aanvragen voor nieuwe experimenten – heeft ECHA in 2022 nog twee besluiten ingetrokken voor andere stoffen waarvoor nieuwe tests nodig waren. We schatten dat alleen al het intrekken van deze twee besluiten in totaal bijna 2.000 ratjes heeft gered van gedwongen dagelijkse inname van chemicaliën gedurende weken of zelfs maanden voordat ze zouden worden gedood en ontleed. Zoals we hadden voorspeld en gehoopt, werd met de eerdere zaak een precedent geschept en zullen zo dierenlevens gered blijven worden. We schatten dat er al meer dan 2,6 miljoen dieren zijn gebruikt in tests onder REACH. ECHA moet nu meer dan ooit kijken naar het European Medicines Agency, dat concrete stappen onderneemt om de overgang van dierproeven te versnellen.

In maart voerden we op de 9e verjaardag van het verbod op dierproeven van de Europese Unie voor cosmetica, actie in Brussel. Ondanks de enorme publieke steun voor het verbod – waaruit blijkt dat 74% van de volwassen burgers in de EU-lidstaten het erover eens is dat dierproeven voor cosmetische producten en hun ingrediënten onder alle omstandigheden onaanvaardbaar zijn – gaat het Europees Agentschap voor chemische stoffen (ECHA), gesteund door de Europese Commissie, verder om nieuwe dierproeven te eisen voor chemicaliën die worden gebruikt als cosmetica-ingredienten onder de chemicaliënwetgeving.

Dit betekent dat vele duizenden dieren opnieuw zullen lijden en sterven omwille van schoonheid, zelfs voor ingrediënten die uitsluitend in cosmetica worden gebruikt. Samen met onze coalitie Cruelty Free Europe en Eurogroup for Animals hielden we een wake voor het hoofdkantoor van de Europese Commissie en de Raad van Ministers in Brussel.

Sinds de jaren '70 hebben dierenvrienden, dierenbelangenorganisaties en diervriendelijke ondernemers en bedrijven uit de cosmeticabranche in de vorige eeuw decennia lang campagnes gevoerd tegen dierproeven voor cosmetica. Sinds het Nederlandse verbod op dierproeven voor cosmetica en toiletartikelen kwam ook de Europese Unie met diverse verboden (zie tijdlijn hieronder). Maar de dierproefnemers van het Europees agentschap voor chemische stoffen willen nu weer opnieuw alle cosmetica-ingredienten op dieren gaan testen. Ze vinden blijkbaar dat ze boven wet- en regelgeving staan - terwijl dierenvrienden wanneer deze foldertjes uitdelen al door deze onwetenschappelijke laboranten als 'extremisten' worden neergezet, en dat is toegestaan volgens onze grondwet.

Europese tijdlijn dierproeven voor cosmetica:

1997: Nederland verbiedt als eerste dierproeven voor cosmetica

2004: De EU verbiedt dierproeven voor cosmetische eindproducten

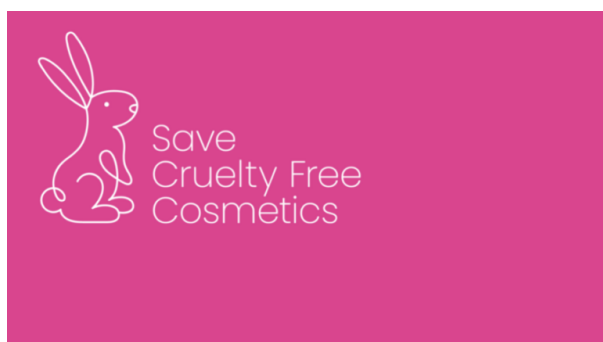
2009: Invoering van een verbod op dierproeven voor ingrediënten en combinaties van ingrediënten

2013: Volledig handelsverbod voor op dieren geteste cosmetica inclusief ingrediënten

2018: Het Europees Parlement neemt een resolutie aan die oproept tot een wereldwijd verbod op dierproeven en versterkt zo nog eens de rol van Europa als wereldwijde voortrekker in de strijd tegen wreedheden tegen dieren

2021: De dierproefnemers van het Europees agentschap voor chemische stoffen ECHA willen cosmetica-ingredienten opnieuw op dieren gaan testen

Onze mede-oprichter Adrie van Steijn was daarom vorig jaar vanuit onze Europese coalitie, en met 6 andere burgers uit verschillende EU-lidstaten een zogeheten burgerinitiatief gestart. Het burgerinitiatief is een rechtsmiddel dat burgers in staat stelt de Europese Commissie direct op te roepen wetgeving voor te stellen op een gebied waarin de lidstaten bevoegdheden aan de Europese Unie hebben overgedragen. Een Europees burgerinitiatief moet ten minste worden gesteund door één miljoen stemgerechtigde burgers uit minimaal 7 EU-landen.

En dat is gelukt! Het burgerinitiatief is 1 september 2022 afgesloten met op een paar na 1,5 miljoen handtekeningen! Per lidstaat worden hierna de handtekeningen gevalideerd: de lidstaten gaan kijken of het ook daadwerkelijk stemgerechtigde Europese burgers betreft en alle handtekeningen geldig zijn. Daarna gaan we gesprekken voeren met de vertegenwoordigers van de commissies die het burgerinitiatief betreft.

Dit is al het tweede succesvolle Europese burgerinitiatief tegen dierproeven. Het burgerinitiatief Save Cruelty Free Cosmetics werd gelanceerd vanuit Cruelty Free Europe waar ook Diervriendelijk Nederland in zit, samen met PETA, Eurogroup for Animals, the European Coalition to End Animal Experiments, en werd ondersteund door de bedrijven The Body Shop en Dove, en actief gepromoot door een coalitie van (meer dan 100) dierenbelangenorganisaties uit alle hoeken van Europa. Samen voor een diervriendelijk Nederland, èn Europa!

Dieren ter amusement

Met onze campagne afdeling Een DIER Een VRIEND zijn we aangesloten bij een 'informele dolfijnencoalitie' waarin we ons met andere dierenbelangenorganisaties richten op winkels en websites waar kaartjes voor toegang met korting bij het dolfinarium in Harderwijk te koop worden aangeboden. Deze firma's worden benaderd met informatie over dolfijnen in gevangenschap, en het verzoek te stoppen met kaartjes voor dit watercircus met zeezoogdieren. Doorlopend nemen we contact op met supermarkten en dergelijke die kortingsaanbiedingen doen voor het dolfinarium. Enkele malen hebben we op social media oproepen geplaatst aan onze achterban om bij te springen door onder meer te mailen en erbij te helpen druk op te voeren.

Het onderwerp 'dieren voor amusement' heeft verder geen specifieke focus of activiteiten gehad vanuit onze organisatie in 2022.

Dieren in het wild

De provincie Flevoland weigert te luisteren naar bezwaren tegen het afschot van grote grazers in de Oostvaardersplassen en plannen voor anticonceptie. Dit mislukte safaripark van Staatsbosbeheer is al jaren een probleem. Zij hebben daar 3 soorten grazers neergezet zodat zij daar niet hoeven te maaien. De OVP was oorspronkelijk bedoeld als vogelreservaat, en de bodem is er nota bene niet geschikt voor hoefdieren. Ook wordt er geen beschutting geplaatst op het terrein (waar worteldoek onder zit) waar de dieren bescherming zouden kunnen vinden tegen extreme hitte, regen of hevige koude in de winter. Samen met nog enkele collega dierenbelangenorganisaties hebben we met onze zeer toegewijde projectvrijwilligster en onze jurist diverse procedures lopen over de OVP. Ook maakten we bezwaar tegen de vergunning die Staatsbosbeheer het recht heeft gegeven om dieren af te schieten en zo de populatie in het gebied te verkleinen. Deze vergunning leidt tot onnodig groot dierenleed. De runderen worden op gruwelijke wijze - zelfs binnen de kuddes - afgeschoten, terwijl er andere methoden zijn, zoals anticonceptie. Deze alternatieven hadden ook meegenomen moeten worden bij de afweging om de opdracht tot afschot te geven. Maar de provincie wees de bezwaren van de hand, omdat "de klagers niet in de buurt van de Oostvaardersplassen wonen". Een behoorlijk zieke redenatie wanneer we over onnodig dierenleed spreken. Een rechter moet echter de procedures volgen, en bepaalde dat op één na de organisaties geen belanghebbende zouden zijn - maar onze organisatie dus wel. Dat betekent dat bij de Raad van State eindelijk eens naar de inhoud van de zaak gekeken kan gaan worden, doch met deze langslappende procedures zal dat 2023 worden ...

Dieren thuis

Gezelschapsdieren die geen thuis hebben of hun thuis of 'baasje' zijn kwijtgeraakt hebben ook onze hulp en zorg nodig. We steunen middelgrote en kleine zwerfdierenprojecten in diverse steden in Nederland, en soms ook in het buitenland. Een van onze projectvrijwilligers heeft zich vastgebeten in een project in Italië waar voor de tientallen zwerfhonden geen hokken of andere beschutting was. In december werd de laatste hand gelegd aan prachtige hokken waarin de

dieren, die vroeger een thuis met een gezin gewend waren, tegen regen en koude kunnen schuilen.

De oorlog in Oekraïne heeft gezorgd voor een instroom aan vluchtelingen, die veelal ook hun dieren meenamen. Diervriendelijk Nederland zamelde geld in waarmee we enkele projecten ter plekke konden financieren via een collega uit de regio die we reeds jaren kennen via onze internationale samenwerkingsverbanden. Ze heeft daarmee onder meer diervoeders voor achterblijvers kunnen regelen die niet met hun dieren konden vluchten, en bovendien een aantal dieren uit een verlaten dierentuin kunnen herplaatsen.

Belangen en rechten van diervriendelijke burgers en consumenten

Ook in 2022 hebben we weer een aantal aan procedures binnen de Wet Openbaarheid Bestuur gevoerd en Handhavingsverzoeken ingediend ten behoeve van diverse onderwerpen. Bij de Nederlandse Voedsel- en Waren Autoriteit is het inmiddels vaste prik niet op te treden wanneer de rechten en het welzijn van dieren worden geschonden, en schendt daarbij zèlf met regelmaat de rechten van diervrienden die vanuit hun levensovertuiging opkomen voor die dieren. Diervriendelijk Nederland heeft vele handhavingsverzoeken en WOB-procedures lopen bij de dienst, en wordt daarbij structureel tegengewerkt. Niet alleen loopt er bijvoorbeeld nog steeds een zaak uit 2017 (!) waarin dierlijke producten worden verkocht met de aanprijzing 'plantaardig', waarbij zelfs voorbij wordt gegaan aan eerdere behandelingen van de zaak door Raad van State en het College Beroep voor het Bedrijfsleven. Maar ook andere zaken nadien worden weinig serieus genomen door deze zogenaamde voedsel'waakhond', zoals wanneer we opheldering vragen over verschillen in aantallen dieren in omgevings- en milieuvergunningen en de aantallen zoals die geregistreerd zijn door het Centraal Bureau voor de Statistiek. En hetzelfde geldt ook voor onze handhavingsverzoeken waarin we vragen op te treden tegen slagers die claimen 'diervriendelijk vlees' te verkopen, worden niet serieus genomen - terwijl de Reclame Code Commissie al meermalen heeft geoordeeld in het verleden dat zulke reclame uitingen echt misplaatst zijn. Diervriendelijk vlees is natuurlijk onmogelijk; dat is een contradictio in terminis!

Als afsluiting van het jaar werd ook 2022 enkele dagen voor kerst - samen met Comité Dierenhulp en dominee Hans Bouma - voor de 9e keer in de Nassaukerk in Amsterdam de Vredesdienst voor Dieren georganiseerd. Na de twee voorgaande jaren waarin we de dienst alleen online konden verzorgen, konden we deze afgelopen december weer met bezoek in de kerk zelf organiseren, maar ook zonden we de dienst online uit. Zoals ieder jaar waren er interessante sprekers, zoals mede-oprichtster van onze Belgische zusterorganisatie GAIA Ann de Greef, cabaretier Janneke de Bijl, hoogleraar mens-dier studies Maarten Reesink en zoals ieder jaar enkele kinderen met hun eigen verhaal. De Vredesdienst voor Dieren werd ook dit jaar door meer dan 20 dierenbelangen- en opvangorganisaties ondersteund. De collecte was dit jaar bestemd voor dierenopvang De Nobele Hoeve. De website van de Vredesdienst voor Dieren is te vinden via de link www.vredesdienst.nl.

*Dank voor uw steun, samen met u
maken we ook in 2023 weer een verschil voor dieren!*

Steun ons werk met een donatie

iban NL13 TRIO 0197 6203 29